in[+]frame
articles

Legends of photography: Henri Cartier-Bresson

Ο Henri Cartier-Bresson γεννήθηκε στις 22 Αυγούστου, το έτος 1908 στην Chanteloup της Γαλλίας. Η μόρφωση του στο Παρίσι συνέβαλε στην πρόωρη ενασχόλησή του με τις τέχνες και την λογοτεχνία. Ο Cartier-Bresson αγόρασε την πρώτη του κάμερα, Leica 35mm, το 1929 και αφιέρωσε το υπόλοιπο της ζωής του στην φωτογραφία. Αν και σπούδασε ζωγραφική πλάι στον προσωπογράφο Jacques Emile Blanche, η φωτογραφία τον ενέπνευσε τόσο ώστε να σταματήσει την ζωγραφική να εξελιχθεί σε μια πρωτοποριακή καλλιτεχνική δύναμη της φωτογραφίας του 20ου αιώνα.

Η προσέγγιση του πάνω στην φωτογραφία επηρρέασε πολλούς φωτογράφους και οι πεποιθήσεις του ενέπνευσαν την έννοια της φωτογραφίας ως τέχνη. Σύμφωνα με τα λεγόμενα του λοιπόν, τι σημαίνει ο όρος φωτογραφία;

«Φωτογραφία είναι, για εμένα, μια αυθόρμητη εσωτερική ανάγκη που αναδεικνύεται από μία προσηλωμένη ματιά που συλλαμβάνει την στιγμή και την αιωνιότητα της»

Για να καταλάβουμε καλύτερα την φράση του, θα πρέπει να μελετήσουμε την δουλειά του και τον τρόπο με τον οποίο στην πραγματικότητα δημιούργησε όλα του τα αριστουργήματα.

Στην συνέντευξή του με τον Charlie Rose, ερωτήθηκε εαν θεωρεί τον εαυτό του καλλιτέχνη. Αυτός σεμνά απάντησε: «Είμαι απλά ένας άνθρωπος. Οποιοσδήποτε ευαίσθητος είναι καλλιτέχνης». Αυτή η φράση είναι απόδειξη του πόσο

αξιοθαύμαστα ταπεινός ήταν ο Cartier-Bresson καθώς και το πόσο η δουλειά του χαρακτηριζόταν από ανιδιοτέλεια και μετριοφροσύνη.

Επιπρόσθετα, όταν ερωτήθη πως τράβηξε την δημοφιλή φωτογραφία με τα περίεργα σχήματα και τις περίεργες σκιές, την φωτογραφία που το περιοδικό Time χαρακτήτισε ως «Η Φωτογραφία του Αιώνα», αυτός απλά απάντησε:

«Υπήρχε μια σανίδα φράκτης γύρω από κάτι επισκευές πίσω απο τον σταθμό Gare Saint Lazare. Έτυχε να κρυφοκοιτάξω με την κάμερα μου μέσα από ένα κενό στον φράκτη την στιγμή που ο άνθρωπος πήδηξε. Ο χώρος μεταξύ των σανίδων δεν ήταν αρκετά ευρύς για τον φακό μου, για αυτον τον λόγο η εικόνα έχει κοπεί στα αριστερά»

Το παραπάνω είναι ένα σημαντικό παράδειγμα για να κατανοήσουμε πως η φιλοσοφία του ήταν ότι το μάτι σου πρέπει να δει μία σύνθεση ή μια παράσταση που σου προσφέρει η ίδια η ζωή, και πρέπει να ξέρεις ενστικτωδώς πότε να πατήσεις το κουμπί στην κάμερα σου. Αύτο το αποκαλούμε στην 'γλώσσα' του Bresson η *αποφασιστική στιγμή* στην φωτογραφία.

«Children Playing in Ruins" ήταν ο τίτλος που δώθηκε στην παραπάνω φωτογραφία, η οποία τραβήχτηκε από τον Bresson στην Σεβίλη το 1933. Αυτή η φωτογραφία είναι ακόμα ένα δείγμα για να κατανοήσουμε την τεχνική του. Για αυτόν η σωστή συνταγή για να τελειοποιήσεις μια φωτογραφία είναι η αυτοσυγκέντρωσή σου στην λήψη, η πειθαρχία να συλλάβεις μία θαυμάσια στιγμή, το ενστικτό σου και μία αίσθηση γεωμετρίας, που θα συνθέσει την φωτογραφία σου με τα κατάλληλα στοιχεία. Εαν δεις ένα θαυμάσιο σκηνικό μην βγάλεις απλά μία φωτογραφία. Τράβηξε τόσες εικόνες όσες το ίδιο το σκηνικό σου επιτρέπει. Ο ίδιος ο Bresson αυτό εφάρμοζε όπως μπορούμε να αντιληφθούμε παρατηρώντας τα φωτογραφικά του φιλμ.

Εικόνα

«Ένα φωτογραφικό φιλμ μοιάζει περίπου με την καταγραφή ιστορικού ενός ψυχίατρου. Είναι επίσης ένα είδος σεισμογράφου που καταγράφει

την στιγμή. Όλα γράφονται πάνω του, οτιδήποτε μας εκπλήσει, ότι έχουμε συλλάβει στην κίνηση, τι έχουμε χάσει, τι έχει εξαφανιστεί, ή ένα φαινόμενο που εξελίσσεται μέχρι να γίνει εικόνα το οποίο είναι καθαρός ενθουσιασμός. Διαλέγοντας μία καλή εικόνα από το φιλμ είναι σαν να πηγαίνεις κάτω στο κελάρι και να φέρνεις ένα καλό μπουκάλι για να το μοιραστείς»

Εν τέλει, ο Bresson ως ικανότατος φωτογράφος ήξερε ότι ο χρόνος είναι σημαντικός όταν πρέπει να κλείσεις το κλείστρο σου και να συλλάβεις την στιγμή. Από την άλλη πλευρά, ο χρόνος είναι σύμμαχος σου όταν συλλέγεις το φωτογραφικό σου φιλμ, επειδή μόνο τότε μπορείς να διαλέξεις το καλύτερο σκηνικό που τραβήχτηκε από την κάμερά σου. Και όπως κάποτε ειπώθηκε από τον ίδιο:

«...Αχ η στιγμή! Αν την χάσεις, χάθηκε για πάντα!»

Αναφορές

Bresson, H.C., (1952). The Decisive Moment. Texts and photographs by Cartier-Bresson. New York: Simon & Schuster.

Collections of photographs by Henri Cartier-Bresson. Retrieved from https://www.magnumphotos.com/Catalogue/Henri-Cartier-Bresson/1949/INDIA-1950-NN143117.html

Lubben, K., (2011). Magnum contact sheets. Thanes & Hudson